

פרוטוקול מס' 3/62

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שהתקיימה ביום ג' ח' בתמוז תשט"ו-28.6.55 בשעה 08.30.

השתתפו: מ. אונא - היו"ר
ע. איכילוב
ב. אזניה
י. בר-יהודה
ס. בגין
י. בדר
ד. בר-רב-האי
י. הררי
ז. ורהפטיג
נ. חת
ע. מימון
ס. סנה
י. קליבנוב
ח. רובין
ד. שרי
ב. ששון
א. תבורי

נעדרו: ע. אסף
ש. הלל
ת. טובי
י. כסה
ש. לורנץ
ס. קסיס
י. שפירא

מוזמנים: א. ידין - המשנה ליועץ המשפטי
ס. אלון - סגן היועץ המשפטי
ה' ויינס - משרד המשפטים

- סדר-היום: 1. חוק הבחירות לכנסת (תיקון מס' 3).
2. חוק הגנת הדייר (חלק ב').
3. חוק הבחירות לכנסת (תיקון מס' 4).
4. חוק להסדר תפיסת מקרקעים (הוראת שעה).

אני פותח את הישיבה.

היו"ר מ. אונא:

1. חוק הבחירות לכנסת (תיקון מס' 3).

י. בדר:

אני מציע כי לאור העובדה שממילא אין בידינו להבטיח כי שוטרים לא יצטרכו להופיע במקומות הקלפי שלהם בבחירות העירוניות המקבילות, ולאור העובדה שהמסמך יכולה להבטיח להם את האפשרות להצביע, אם כי בקושי, שגפנה אל השר שיסכים ל"בנוז" את החוק.

הוחלט: לקבל את הצעת י. בדר לפנות לשר הפנים ולבקש את הסכמתו לגביזת החוק.

2. חוק הגנת הדין (חלק ב').

היו"ר ס. אונא: התעוררה שאלה אם במקום שכתוב "בית-משפט" ברור כי הכוונה לבית-משפט השלום. לכן ישנה הצעה להחזיר את ההגדרה שהיתה בהצעת החוק "בית-משפט - בית משפט השלום".

הוחלט: לקבל את ההצעה להחזיר את ההגדרה: "בית-משפט - בית-משפט השלום".

י. קליבנוב: בסעיף 9 מדובר על חדרי שירות. בסעיף 41 מדובר על משטח או חדרי שירות. עלינו להחליט אם חסרי שירות כוללים מטבח או לאו, ולקבוע נוסח אחיד.

הוחלט: לקבל את הצעת י. קליבנוב להוסיף בסעיף 9 לפני המלים "חדרי שירות" את המלה "מטבח".

3. חוק הבחירות לכנסת (תיקון מס' 4).

היו"ר ס. אונא: בויכוח שהיה אתמול הסתכמה הדעה שיש למחוק את סעיף-קטן (ו) ולהתאים את סעיף-קטן (ה).

א. ידין: אני מציע להוסיף לסעיף-קטן (ה) את הניסוח הנמיש: להוסיף אחרי המלים "על אלף" את המלים "או שמסיבה אחרת צפוי בתחנת קלפי פלוגית תור של מצביעים שעשו יתר על המידה את הצבעתם של אלה שבאו להצביע".

י. בר-יהודה: אני מציע שיקבע כי עם קביעת רשימות הקלפיות הנוספות צריך לקבוע גם ועדות קלפיות לאיזורים האלה, לפי הסידורים הרגילים. זאת אפשר לעשות רק עד היום השישי לפני הבחירות, ולכן אני מציע להוסיף "לא יאוחר מן היום השישי".

ח. רובין: אני מציע במקום הנוסח האומר שהיו"ר ראוי לקבוע את מקום הקלפי, נוסח המחייב אותו לעשות זאת.

הוחלט: 1. לקבל את ההצעה למחוק את סעיף-קטן (ו).

2. לקבל את הצעת א. ידין להוסיף בסעיף-קטן (ה) אחרי המלה "אלף" את המלים "או שמסיבה אחרת צפוי בתחנת קלפי פלוגית תור של מצביעים שעשו יתר על המידה את הצבעתם של אלה שבאו להצביע".

3. לקבל את הצעת י. בר-יהודה לכתוב במקום "לא יאוחר מהיום הרביעי" - "לא יאוחר מהיום השישי".

4. לקבל את הצעת ח. רובין לכתוב בסעיף-קטן (ה) (1) במקום "יו"ר הוועדה ראוי" - נוסח האומר שהוא חייב לעשות זאת.

ח. רובין:

בסעיפים קטנים (3) ו-(4) חסרה המלה "או".
צריך להיות ברור שזה או זה או זה, אבל לא שניהם.

י. בר-יהודה:

בסעיף-קטן (3) צריך להוסיף: "לפי הסדרים הקבועים
לקביעת הדרכי ועדות הקלפי בשאר האיזורים".

א. ידין:

צריך להוסיף שזה כפוף לסיפא של סעיף 16, המדבר על
ההרכב הסיעתי של ועדות הקלפי. אפשר גם להוסיף כאן
את הסיפא של אותו סעיף, החלה מהמלה "ובלבד".

הוחלט: 1. לקבל את הצעת ח. רובין לאחד את סעיפים
(3) ו-(4) בנוסח בינה"ד שיחול או סעיף (3)
או סעיף (4).

2. לקבל את הצעת י. בר-יהודה בסעיפים (3) ו-(4)
יהיו כפופים לסיפא של סעיף 16(ג).

סעיף 2.

ח. רובין: מדוע מתקנים שני חוקים? יש עכשיו נוסח מסולב.

א. ידין:

הנוסח המסולב לא נתקבל על-ידי הכנסת כי אם הותקן
על-ידי שר המספטים. באופן טכני יש צורך לתקן את
הנוסח המסולב, אבל לגופו, החוק של הכנסת אותו אנו מתקנים הוא חוק
הבחירות לכנסת וכן חוק הבחירות לכנסת השניה.

ח. רובין:

אינני חושב שזה נכון. הנוסח המסולב מקביל לנוסח
החדש.

א. ידין:

יכול להתעורר ספק, וחששנו שאם לא נוסיף זאת
תתעוררנה בעיות.

הוחלט: לקבל את סעיף 2 ללא שינוי.

סעיף 3.

הוחלט: לקבל את הסעיף ללא שינוי.

ח. רובין:

אני מציע שהתיקון הזה יהיה מס' 3, ואם יתקבל
התיקון מס' 3, הוא יהיה מס' 4.

הוחלט: לקבל את הצעת ח. רובין האומרת כי מס' התיקון
הזה יהיה 3.

4. חוק להסדר תפיסת מקרקעים (הוראת שעה).

י. ויינבט:

אוסף כמה פרטים על דברי ההסבר לחוק. מתוך 89,300
דונם המוחזקים היום על-פי צווי תפיסת מקרקעים,
הכמות הגדולה ביותר, 73,000 דונם, מוחזקת על-ידי הצבא ולצרכי בטחון.

חוק להסדר תפיסת מקרקעים (הוראת שעה).

י. ויינס:

ז"א שרק 16 אלף דונם מוחזקים על-ידי מסדרים אזרחיים. ואלה ישוחררו. ה-73,000 דונם מוחזקים לארבע מטרות: שדות תעופה, מסווחים, מיבנים תת-קרקעיים וסלם מחנות צבא. שווי המתקנים שנבנו על המגרשים האלה הוא 180 מיליון ל"י. הקרקע עצמה שווה 32 מיליון ל"י. הצבא עושה מאמצים לשחרר את הקרקע. את מחנות הצבא רוצים להעביר, אבל אין זה נעשה ביום אחד. ההעברה הטכנית של המיתקנים צריכה לעלות עד חצי מיליון ל"י. רצונו של הצבא חזק לשחרר לגמרי את הקרקעות האלה, המגיעות ל-3,000 דונם. ישאף 7 אלף דונם, אותם אי-אפשר לשחרר בתקופה הקרובה. הקרקעות האלה בדרך כלל אינם במקומות מרכזיים. זוהי קרקע בלתי מפותחת. להיפך, על-ידי החזקת הצבא בה, עלה בהרבה ערכה. כ-85% של הקרקעות האלה הן קרקעות של ערבים לא נפקדים. משלמים להם לפי חוק תפיסת מקרקעים, וזה נקבע לפי הסווי הסנתי ניטו לפי מס רכוש חקלאי או עירוני, וזה פחות מסוויין בשוק. העלו את התשלומים מתוך הסכמים מרצון. כיום הסכום שהצבא משלם להחזקת הקרקעות האלה מגיע ל-300,000 ל"י לשנה. כולן היו אדמות בר שלא עובדו.

מהי תכנית הצבא ומדוע ההצעה היא לסלוש שנים:

תוך שנה תהיה לצבא תכנית מפורטת מה הוא משחרר לגמרי, מה הוא רוכש ומה הוא יצטרך לקבל בשכירות רגילה. הרכישה לא תיעשה במזומנים. ישנה תכנית שצריך לעבד אותה, בדבר החלפת קרקע או מתן אגרות מסויימות.

הועלתה השאלה מדוע לא להעלות את התשלום, כדי שבכל

זאת יהיה פיצוי. התשובה היא: מכיון שגם כך רוכשים זאת, ודמי הרכישה יחושבו לפי ערכן של האדמות ביום הרכישה. עמדת הממשלה היא שיש לתת את השהות להחזיק במקרקעים תוך שלוש שנים.

לגבי דחיפות החוק. הממשלה החליטה ויש לה ענין רב

שהחוק יתקבל עכשיו, מכיון שמבחינה פורמלית יכולים להיות צווי תפיסה שתקפם יפקע רק ב-1.8.55. למעשה, לגבי אותם מקרקעים אשר החוק הזה בא להמשיך את תוקף צווי התפיסה שלהם, אין אף חלקה שנתפסה בין ה-1 באוגוסט זה-1 לנובמבר של השנה הקובעת. כך שהחלקה הראשונה של קרקע, תוקף תפיסתה יפקע רק ב-1.11.55. כלומר, אני מודה שלא יקרה אסון אם לא תהיה הארכה מיידיית. אבל חושבני שאין זה מסנה. והממשלה סבורה כי החוק דרוש וכי צריך לקבלו עכשיו. הצבא צריך לדעת מה עומד לפניו, על-מנת שיוכל לערוך את תכניותיו.

י. הררי:

העליתי את הענין הזה בהצעה לסדר-היום בכנסת

ותשובת ראש הממשלה היתה שיוצע חוק תוך זמן קצר. העליתי את ההצעה כיון שחשתי שכאשר הכנסת תצא לחופסת בחירות, תוציא הממשלה תקנות לשעת חירום כדי להסדיר את הענין. ואני שמח שהולכים בדרך של חוק ולא בדרך של תקנות-לשעת-חירום. לדעתי, מחובתנו לקבל זאת כחוק לפני שנתפזר.

לעצם הענין, החוק המקורי עבר הכנסת בתנאי שלא

יתפסו מקרקעים ליותר מאשר שלוש שנים. היה זה ב-1949. בגמר שלוש שנים פתרה הממשלה את הבעיה בצורה נוחה: היא אמרה שבמקום שכתוב "שלוש" יהיה "שש". הפעם הבינה כנראה הממשלה שיש לכך התנגדות ולא הציעה שוב להאריך את התפיסה.

בחוק לא היתה חלוקה ולא היתה אבחנה בין תפיסה

אזרחית ובין תפיסה לצרכי בטחון. יש לקדם בכרחה את העובדה שנמצא פתרון לגבי תפיסה אזרחית. אולם ביחס לנכסים האחרים, אי-אפשר להשאיר את הדברים הפקר. צריך למצוא דרך-ביניים.

אשר לדברי מר ויינס, לפני שלוש שנים הודיע שר

המספטים דאז מר כהן את אותם הדברים: שמרכיבים ועדה אשר תסדיר את הענין.

חוק להסדר תפיסת מקרקעים (הוראת שעה).

י. הררי: אני מציע קודם-כל לבדוק אם ההגדרה של "באמצעות צה"ל" או העידה עליהם נכתב שהם דרושים להגנת המדינה, בותנת את הבטחון המספיק לכוונה המסתברת מדברי ההסבר.

אני חוזר להצעותי מלפני שלוש שנים. אין לנו כל מוצא אלא להסכים להמסכת תפיסת הנכסים. אבל צריך לשלם פיצוי נכון וצודק. משלמים לבעלי הנכסים האלה לפי חוק הפיצויים, 1940, חוק שהאנגלים חוקקו בזמן המלחמה, שם נאמר במפורש שלא יביאו בחשבון שום העלאה בערך הנכס שנגרמה עקב-מצב הבטחון וכ'. לדעתי, כל הפשרות שעשו בענין תשלום הפיצויים היו בלתי חוקיות. לא יתכן שהממשלה תתפשר עם מישהו בענין זה ותוסיף לו. אם היא מוציאה כספים מאוצר המדינה, היא צריכה לעשות זאת לפי החוק.

הצעתי בזמנו כי נתחיל לשלם פיצויים לפי כללי סעיף 12 של חוק רכישה לצרכי ציבור, 1943. שם אינה מובאת בחשבון התייקרות שחלה עקב התפיסה עצמה. אינו יכול להיות מודד יותר צודק.

הצעתי השנייה: לפי חוק תפיסת מקרקעים אפשר לערער על התפיסה לפני וועדה. אם הוועדה דוחה את הערעור - תופסים את הנכס, אם היא מקבלת אותו - אין תופסים את הנכס. כל הוועדות שישובו ודנו בערעורים כאלה, עשו זאת מתוך הנחה שהתפיסה היא לשלוש שנים. אם התפיסה היא ל-9 שנים, יכולים להיות שיקולים אחרים, ויתכן שלו הוועדה היתה יודעת כי התפיסה היא ל-9 שנים, היתה מקבלת את הערעור. יכולה להיות דירה הדרושה לבנים של בעליה, והוועדה הניחה שהבנים הולכים לצבא, ועד שיחזרו, יעברו שלוש שנים. לכן אני מציע לתת אפשרות לבעלי הנכסים שמאריכים את תפיסתם, לערער שנית, ולהביא נימוקים חדשים, אם נוצרו כאלה בינתיים.

הצעתי האחרונה: לפי חוק תפיסת נכסים, סעיף 30, נתנו ולידציה לכל תפיסות קודמות לחוק. לגבי כל מה שנתפס על-ידי ה"הגנה" אחרי המדינה ולפניה, מספיקה תעודה על-ידי השר התופס, האומרת כי התפיסה היא חוקית. על זה אי-אפשר לערער. לפני שלוש שנים הצעתי שלתעודות האלה ייקבע זמן סוגבל, שלאחריו אי-אפשר יהיה יותר להוציאן. כי התוצאה של האפשרות להוציא תעודות כאלה היא שכאשר ישנו סיכסוך, משרד הבטחון אומר לבעל הנכס; אם תעשה ענין, אוציא תעודה לפי סעיף 30. יתכן שעד היום לא הוציאו את כל התעודות. אפשר לתת עוד ששה חדשים, אבל לא יתכן שאפשר יהיה להוציא תעודות כאלה לעולמי-עד.

י. וויינברג: אם שתי הצעותיו הראשונות של חבר הכנסת הררי שייכות לענין, אין לי כל ספק שהצעתו השלישית בדבר תיקון סעיף 30 אינה שייכת לענין. חוק זה לא בא לתקן את חוק תפיסת מקרקעים. זהו חוק העומד בפני עצמו. תיקון סעיף 30 הוא בהחלט נושא חדש. המדובר בחוק זה הוא על מקרקעים שהיו כבר תפוסים לפי חוק תפיסת מקרקעים. אם יוציאו תעודות חדשות לפי סעיף 30, החוק הזה לא יחול עליהן. החוק הזה דן במקרקעים שעליהם יש צו תפיסה כיום.

ס. בנין: אני רוצה לשאול מי היא הרשות המוסמכת על-פי חוק זה.

י. וויינברג: הרשות המוסמכת מתמנה על-ידי הממשלה, ואלה בדרך כלל הממונים על המחוקקת.

ס. בנין: הסוגיה חסורה מאוד. אם הערבים נפצאים בתוך מדינת ישראל, אין לקחת מהם את רכושם, ואם לוקחים אותם מהם, צריך לתת להם פיצוי ראוי לשמו. ואני מציע שבגשה הכל כדי לתרגם זאת לשפת המציאות. מאידך אינני יכול להתעלם מן העובדה שלצבא דרושים המקומות האלה. לכן אתמוך בהצעה היסודית אשר לפיה יוכל להוסיף להחזיק במקרקעים האלה.

חוק להסדר תפיסת מקרקעים (הוראת שעה).

ס. בגין:

באשר לרשות המוסמכת, אני מציע - אם אין זה נושא חדש - לקבוע משהו יותר רחב ויותר מוסמך מאשר הממונה על המחוז. אם זה נושא חדש, אני מציע שבניע מסאלה שהממשלה לא תסתפק בממונה על המחוז אלא תמנה וועדה, אולי עם שופט בראשה. אני מציע זאת כדי למנוע אוטומטיזם ביורוקראטי, ובעיקר כדי למנוע עוול, אם זה ליהודי או ערבי.

אני מציע כי בסעיף 2 לא יהיו שני תנאים אלטרנטיביים - ביים אלא שניהם יחד: גם שהצבא מחזיק בנכס וגם שהרשות המוסמכת מעידה כי הצבא צריך להוסיף ולהחזיק בו.

אשר להצעותיו של חבר הכנסת הררי, צריך לתת לבעלי הנכסים פיצוי ראוי לסמוע, ואין ליצור הרגשת עוול אצל אזרחי המדינה. אם אין זה נושא חדש, אם אפשר להכניס זאת לחוק, אני מוכן לתמוך בהצעתו בעניין זה. אם זה נושא חדש, אני מציע שהוועדה תביע מסאלה שיטולמו פיצויים ראויים לשמם.

הוא הדין ביחס לערעור, אני מסכים להצעה לתת אפשרות לערער מחדש.

ז. בר-יהודה:

אני תומך בהצעת חבר הכנסת הררי בעניין זכות הערעור מחדש.

אני מסכים גם להצעת חבר הכנסת הררי לתת ששה חדשים, אשר לאחריהם אי-אפשר יהיה יותר להוציא תעודות לפי סעיף 30.

אני מסכים גם להצעת חבר הכנסת בגין לאחד את שני התנאים בסעיף 2, ששניהם יהיו דרושים.

לגבי הזכות לקבל פיצויים, אני מציע נוסח זה: אדם שמקרקעיו יישארו תפוסים בגמר התקופה המתאימה לפי החוק לפני התיקון הזה, יהיה רשאי לתבוע כי הם יופקעו ממנו תמורת חילופי מקרקעים או פיצוי כספי. כלומר, אם מישהו דורש שיוחזרו לו דוקא המקרקעים שלו, אני מסכים שזה לא יינתן לו. אבל אם הוא מסכים שיינתן לו או פיצוי כספי או מקרקעים אחרים, אני מציע שבקבע כי במקרה זה חייבים לעשות זאת תוך שנה. והרי אין זה יוצא יחד. (י. וליבנס: 80% מהמקרקעים, המועד שלהם נגמר בנובמבר). אם כך, 20% כבר יוצאים, והרי לא כל ה-80% ידרשו זאת בבת אחת. ולגבי אלה שישרשו, אני מציע לתת שהות של שנה כדי לבצע זאת.

אני מבין מקבל את הצעת חבר הכנסת בגין כי במקרה שההצעה בעניין הפיצויים מהווה נושא חדש, בפנה אל הממשלה ובקש שתשלם יותר. הממשלה אינה יכולה לשלם יותר ממה שמותר לה. ואם רוצים בכך, אפשר לעשות זאת רק בצורת תיקון לחוק. אם יוחלט שההצעה מהווה נושא חדש, אנחנו יכולים רק לתבוע כי בכנסת הבאה יוכנס תיקון בעניין זה.

ד. בר-רב-האי:

אם הצבא זקוק לנכסים האלה, ברור שצריך לאפשר לו להמשיך להחזיקם. וברור גם שלא צריך לעשות עוול לבעלי הקרקעות. אבל ההצעות שהוצעו אינן ברורות לי במסגרת החוק הזה. אני מקבל ברצון את הצעת חבר הכנסת בגין כי בזמן שהיו ר יביא את הצעת החוק בכנסת, יביע בפני הממשלה את דרישת הוועדה למצוא תיקון תחוקתי לעוול הזה. אי-אפשר לדרוש מן הממשלה לשלם יותר בניגוד לחוק, על-פי הסכמים פרטיים. זה מכנים שרירותיות.

ההצעה בעניין הרשות המוסמכת אינה שייכת לכאן. ברור כי בשאלות בטחוניות קובע הצבא. הממונה על המחוז אינו יכול לבחון את הצרכים הבטחוניים, אך גם אני מצטרף למסאלה שהרשות המוסמכת תורכב על-ידי גורמים שונים, ציבוריים או סיפוטטיים, ובעיקר, שהעניין יוצא מיד אדם אחד.

28.6.55

חוק להסדר תפיסת מקרקעים (הוראת טעה).

י. קליבנוב:

אין אנחנו יכולים כלאחר יד להשלים עם הארכת החוק הזה לשלוש שנים, המצב הקיים קשה ממש. נתפסו הרבה מאוד קרקעות ונכסים אשר ברגע הנוכחי אין לצבא כל צורך בהן. ישנם מקרים שהצבא מחזיק בקרקעות באופן חוקי, אבל אין לו למעשה צורך בהן, והוא מודה בכך, ופסוס אין לו רצון להוציאן מן היד. אין לפגוע ברעיון היסודי שאם לצבא יש צרכים, יש לאפשר לו לתפוס מקרקעים ולהחזיק בהם. אבל כל החוק הזה אינו בסדר. קבענו את הדיברים האלה לפני שש שנים, כשהמצב היה אחר לגמרי. היינו עדין תחת לחץ צרכי הלחימה, והיינו מוכנים שלא לעשות כל חשבונות עם הצבא. כיום יש לאזרח רשות לשאול שאלות ולראות אם הצבא נוהג כסדר או אינו נוהג כסדר, ומה יש לעשות כדי להבטיח את האינטרס של האזרח בענין זה. אני כבר אינני מדבר על כך שזה פוגע הרבה יותר באזרחים הערבים מאשר באזרחים הידוים, וזה מטמטט נושא למאמרים בחו"ל, לתזכירים ולהתמסרות.

מצד שני אין כל ספק כי תוך הזמן הקצר העומד לרשותנו בכנסת הזאת אין כל אפשרות להיכנס לעומקה של הבעיה. גם אינני חושב שאפשר לפתור אותה על-ידי הבעת מסאלה בכנסת. לכן אני מציע לקבל את ההארכה הזאת לזמן קצר עד כמה שאפשר. הייתי מציע להאריך זאת לרבע השנה הבאה, או לשנה לכל היותר. ולהאריך את החוק כמות שהוא, בצירוף אזורה למסאלה שלא נסכים להאריך זאת בצורה זאת פעם נוספת.

י. ויינברג:

להצעת חבר הכנסת בגין: אי-אפשר לאחד את שני התנאים. ישנם נכסים הדרושים לבטחון המדינה ושאין מחזיקים על-ידי הצבא, אלא, למשל, על-ידי משרד הבטחון, על-ידי תע"ש וכד'. ואין כל ספק כי תפיסתם של נכסים אלה חיונית לצרכי בטחון. אפשר אולי להציע להשאיר את התנאי השני בלבד, בלי התנאי הראשון. אבל ברור כי הצבא אינו מחזיק שום קרקע שאינה דרושה להגנת המדינה באופן ישיר.

כל תעודה על-ידי רשות מוסמכת בתובה לערעור על-ידי ועדת הערעורים, כי דינה כדין צו. לא כתבנו זאת, מפני שברור שיש זכות לערער, אבל אפשר להוסיף זאת. זה גם נוטל את העוקץ מהבעיה של הרשות המוסמכת, כי כל החלטה שלה ניתנת לערעור. רק לגבי נכסים שאינם מחזיקים על-ידי הצבא, ובכל זאת דרושים לצרכי בטחון, לגביהם נחוצה תעודה, ועל תעודה כזאת ישנו ערעור לוועדת הערעורים, כדי שהרשות המוסמכת לא תוכל להוציא סתם תעודות, למשל, לעניינים שאינם קשורים בצרכי בטחון.

אשר לתשלום הפיצויים, נוסמנה וועדה על-ידי הממשלה המורכבת מנציגי שר הפנים, הבטחון, המשפטים והאוצר. לוועדה זאת נקבע זמן - עד שנה - לבדוק את כל הקרקעות, לבדוק לאילו מסדות הן דרושות. וועדת הערעורים לא תבדוק זאת. היא גם אינה יכולה לעשות זאת.

להצעת השינוי בתשלום הפיצויים, אינני חושב שההצעה חורגת ממסגרת חוק זה. אבל כאן קיימת בעיה מעשית. לפי הצעת חבר הכנסת הררי, צריך יהיה לשלם 1.8 מיליון ל"ל לשנה. אינני יודע אם הוועדה יכולה להעמיס על תקציב שנה זו סכום כה גדול. הייתי מבין לו הייתה הוועדה קובעת כי כתום השנה מקרקעים שיוחזקו מ-1.8.56, צריך יהיה לשלם להם שכירות סלאה. זה גם היה מכריח את הוועדה לגסדר בהקדם את עבודתה.

אינני רואה סניעה שיו"ר הוועדה יביא בשם הוועדה המלצה לממשלה שתעשה מה שביכולתה כדי להעלות את התשלומים לבעלי נכסים תפוסים. כוונתי לא תעשה זאת באופן אינדיבידואלי אלא בצורה כללית.

אפשר להוסיף, אם כי אין זה דרוש, כי לא יראו כמקרקעים התפוסים לפי צו - מקרקעים בתוקף תעודה של סעיף 30(ג) אלא אם תעודה כזאת ניתנה תוך שלושה חדשים סיום תחילתו של חוק זה.

הוחלט: 1. לקבל את ההצעה למחוק את הסלים "החזיקה בום באמצעות שבא ההגנה לישראל". לפי זה יהיה צורך בתעודה על כל תפיסה, ואז תהיה אפשרות של ערעור.

2. לקבל את ההצעה להוסיף כי לא יראו כמקרקעים התפוסים לפי צו - מקרקעים בתוקף תעודה לפי סעיף 30(ג) אלא אם תעדה כזאת ניתנה תוך שלושה חדשים מיום תחילתו של חוק זה.

3. לקבל את ההצעה האומרת כי שנה לאחר תום המועד שבו היתה צריכה התפיסה להסתיים לפי החוק הקיים, צריך יהיה לשלם שכירות לפי סעיף 18 לחוק תפיסת מקרקעים.

הישיבה נבעלה בשעה 11.20.